

Felhívás

A PTE BTK Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, a PTE Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskolája, valamint az Életrajzi narratív kutatóműhely konferenciát rendez

A múltról a mának –

21. századi múltkonstrukciók a 20. századi Magyarországról

címmel.

Az elmúlt évtizedek paradigmaváltó emlékezetkutatási tendenciái újszerű értelmezési és ábrázolási lehetőségeket teremtettek a múlt feldolgozására. Fókuszba került többek között különböző csoportok emlékeinek versengése és kölcsönhatása; a globális és lokális hagyományok keveredése; a transzgenerációs traumakutatások; alárendelt közösségek, illetve elfeledett események emlékezetének helyreállítása; az emlékezet mediális közvetítettségének újabb esetei; a nosztalgia-, illetve retromáia-jelenség, és még hosszasan sorolhatnánk. Bár e megközelítésmódok jellemzően a nemzetközi emlékezetkultúra kontextusában bontakoztak ki, az új módszerek és elméletek a helyi, nemzeti emlékezet(ek) átrendeződését, újragondolását is szükségessé tették. Magyarországon különösen igaz ez a 20. század (traumatikus, máskor idealizált, vagy épp alulreprezentált) történéseiről és korszakairól alkotott képzeleteinkre. A konferencia célja, hogy az előző évszázad magyar történelméről alkotott újabb elbeszéléseket, nézőpontokat, a múltkonstrukciók eltérő változatait azonosítsa a 21. századi alkotói gyakorlatokban. (Néhány illusztratív példát említve: ahogyan Závada Pál *Egy piaci nap*, vagy Krusovszky Dénes *Akik már nem leszünk sosem* című regénye elfeledett antiszemita pogromok emlékezetét hívja elő és különböző történelmi események összefüggéseire mutat rá; ahogyan a Kádár-korszak nosztalgikus ábrázolása elterjed az elmúlt évek populáris magyar filmjeiben (*Made in Hungária*, *Nyugati nyaralás* stb.) és lektűrjeiben (*Véres Balaton-sorozat*); ahogyan az emlékezet újabb mediális hordozói a múlthoz fűződő viszony sajátos lehetőségeit teremtik meg, mint például egyes társasjátékok (*Újrajátszott Trianon*, *Pesti Srácok* stb.)) Amint arra Max Silverman rámutat, az emlékezet politikai és etikai formáit nemcsak követi, de gyakran meg is előzi az emlékezet poétikája. A reprezentációs eljárásoknak ezért közös képzeletünk alakításában is kiemelt szerepet tulajdoníthatunk – kutatásuk szélesebb körű társadalmi, kulturális, politikai és etikai relevanciával bír. A rendezvényre – amely címét egy 2000-es évekbeli történelmi tanulmánykötetből kölcsönözte – olyan előadásokat várunk, amelyek a **20. századi magyar történelem** eseményeinek az **ezredforduló után** született irodalmi, filmes, színházi, vagy egyéb mediális ábrázolásait, valamint újszerű történetírói perspektíváit vizsgálják.

A konferencia lehetséges témái:

- A nemzeti emlékezetkultúra belső átrendeződése, heterogenitása és kisebbségi csoportok emlékezete a tágabb nemzeti emlékezetben
- Traumatikus múltképek alakulása
- Nosztalgikus történelmi emlékezet
- Történelmi emlékezet a populáris kultúrában – történelmi krimik, alternatív történelmi regények, videojátékok, retró, stb.
- „Magántörténelem”: az utóbbi évtizedekben kiadott 20. századi magyar emlékiratok, naplók múltképei
- Újabb történetírói narratívák és stratégiák

Jelentkezni maximum 1500 leütés terjedelmű absztrakttal lehet a multrolamanak@gmail.com emailcímen, 2026. március 22-éig. A jelentkezések elfogadásáról március 29-ig küldünk visszajelzést.

Az előadások tervezett hossza: 20 perc.

A konferencia tervezett időpontja: 2026. április 21–22.

Helyszín: PTE BTK, 7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Szervezők: Csondor Soma, Gyarmati Veronika, Kisantal Tamás, Orbán Jolán